

“Karabağ Zaferi Sonrası
Güney Kafkasya ve Türkiye”
Yuvarlak Masa Toplantısı

“Karabağ Zaferi Sonrası Güney Kafkasya ve Türkiye” Yuvarlak Masa Toplantısı alanında uzman isimlerin, akademisyenlerin ve öğrencilerin katılımıyla 6 Ekim 2023 tarihinde tamamlanmıştır. Yuvarlak masa toplantısına dâhil olan katılımcı listesi şu şekildedir:

Doç. Dr. Oğuzhan Bilgin – Diplomasi Vakfı Direktörü

Doç. Dr. Fatih Fuat Tuncer – İstanbul Gelişim Üniversitesi

Doç. Dr. Furkan Kaya – Yeditepe Üniversitesi

Dr. Alihan Limoncuoğlu – Marmara Üniversitesi

Sevil Nuriyeva – Gazeteci

Selim Han Yeniacun – Araştırmacı Yazar

Toplantının giriş konuşmaları Diplomasi Vakfı Direktörü Oğuzhan Bilgin tarafından Azerbaycan ve Ermenistan arasında yaşanan güncel olaylar hatırlatılarak başlatıldı. Yaşanan son olaylara karşı Rusya'nın tutumuna dair değerlendirmeler Sevil Nuriyeva'dan alındı.

Sevil Nuriyeva: Rusya'nın politikalarına dair yaklaşımlara bakıldığında, Petersburg Ekolü ve Moskova Ekolü olarak iki ayrımın olduğunu belirtti. Petersburg ekolünün durumlara daha tarihsel yaklaşımlar geliştirdiğini; Moskova Ekolü'nün ise olayları daha konjonktürel şekilde değerlendirdiğine değindi. Bu minvalde, Putin'in politikalarında ya da konuşmalarında da Petersburg ekolünün izlerinin görülebileceğini ifade etti.

Bu bilgiler göz önüne alınarak şu anda Rus televizyonlarında konuşan akademisyenlere bakıldığında hepsinin 1918-1920'lerdeki arşiv belgelerini örnek göstererek Rusya'nın Ermenistan'a karşı tavrını gösterdiklerinden bahsetti. Ki, tarihi belgelere dayanarak Erivan'ın Ermenistan'a bırakanların Rusya olduğunu hatırlatan televizyon konuşmacılarının, Rusya'ya karşı Ermenistan'ın daha özenli davranması gerektiğini hatırlattıklarını ifade etti. Böylelikle de Rusya'nın, Ermenistan'a mesajlarını doğrudan değil, bu şekilde akademisyenler ve konuşmacılar aracılığıyla ilettiğine vurgu yaptı.

Toplantı moderatörü Oğuzhan Bilgin, Karabağ'dan göç ettirilen Ermeniler meselesinde "başka bir strateji" olabileceğini ifade etti. Hem uluslararası kamuoyunda bir mağduriyet yaratma hem de radikalleşmiş ve ileride terörize edilebilecek bir nüfus yaratma amacıyla bu göçleri Ermenistan'ın teşvik ettiğini düşündüğünü belirtti.

Ardından Zengezur Koridoru'nun açılma ihtimali hakkında katılımcı hocalara görüşleri soruldu.

Bu konu hakkında Alihan Limoncuoğlu Koridor'un bir ara çözümle çözülebileceğini düşündüğünü, daha başka alternatifler ve farklı çözümlerin bulunup uygulanacağını ifade etti. Bu konuda ayrı bir öneme sahip olan İran'la Türkiye ilişkilerine dikkat çekildi. İran - Türkiye ilişkilerine odaklanıldığında Türkiye'nin göçmen meselesini yaşamasının en büyük sebeplerinden birinin İran olduğu hatırlatıldı. Türkiye'nin İran'a ne kadar pozitif yaklaşırsa yaklaşsın İran'ın Türkiye'ye karşı olumsuz tavrı değerlendirmeye tabii tutuldu. Bu sebeple İran'la yakınlaşma anlarımızda da her daim aramızda belli miktarda mesafenin bulunmasının gerektiğini ifade etti. Putin- Erdoğan ilişkilerinde yürütülen lider diplomasisinin ise, Rusya ile -her ne kadar belirli başlıklarda çıkar çatışmalarımız olsa da- ilişkilerimizi önemli noktalara taşıdığı vurgulandı.

Oğuzhan Bilgin, Zengezur koridoru hakkındaki görüşlerini ifade ederken Ermenistan'ın Karabağ'dan çekildiğini ancak koridora ne kadar onay vereceğinin şaibeli olduğunu söyledi. Karabağ'dan göç ettirilen Ermenilerin -yaklaşık 100 bin insan- Zengezur bölgesine yerleştirildiğini ve bu insanların ileride radikalleştirilme ihtimalinin de yüksek olduğunu belirtti. Bunun dışında koridor hakkında Ermenistan'ın onay vermesi halinde Fransa, ABD ve İran'ın ne kadar yeşil ışık yakma ihtimallerinin az olduğunu vurguladı.

Selim Han Yenciun, İran'ın konu hakkında direktmesinin sebebinin; koridoru kendi ülkelerinden geçirme isteklerinden yahut daha fazla menfaat sağlama isteklerinden kaynaklı olmadığını söyledi. Bunun sebebinin de İran için arzu edilen düzenin sağlanabileceği coğrafyalardaki çatışma ortamlarında, İran'ın kendi yanındaki unsurlarının destekleyerek diğer unsurların da nihayetinde bu "güçlü" aktörün etrafında müzakereye oturtulması isteğinden kaynaklandığını belirtti. Yani, İran'a göre bölge üzerindeki çatışmanın İran'ın yararına olup olmamasının bir alakasının olmadığını, bu çatışmanın varlığı içerisinde kendisinin desteklediği güçlü bir grup varsa burayı yönetebileceğini düşünmesinden ileri geldiğini belirtti.

Ankara’da Dışışleri Bakanlığında yapılan saldırının, Karabağ ile ilgili bir tepki olduğu hakkında Furkan Kaya’ya konuyla ilgili düşünceleri sorulduğunda şöyle ifade etti:

İster Kıbrıs olsun ister Ortadoğu veya Karabağ, Türkistan olsun Türkiye coğrafyasında gerçekleşen bütün meseleler birbirine bağlantılı olduğunu belirtti. Anadolu jeopolitik ve tarihsel olarak çok önemlidir. Büyük devletler Anadolu’yu hükmetmeyi çalışmışlar. Çünkü Anadolu yarımadası, ana kıtanın bir altın anahtarıdır. Asya, Afrika ve Avrupa kilitlenirse onun anahtarı Anadolu’dur. Anadolu’ya bakıldığımızda o da bir kilittir. Onu açmak lazımsa altın anahtarı, Kıbrıs adası, Hatay ve Boğazlar olduğunu söyledi. Bunların biri düştüğü zaman süreç zorlaşır. Anadolu Türkistan’a kadar gidecek olan bir çözümle başladığını ifade etti.

Bugünkü mücadelede aslında bir milli mücadelenin devamını yaşıyoruz. Karabağ savaşı ve meselesi başlangıcı dondurulmuş sorunlar çevrilen bir Türkiye karşımıza çıkıyor (Kıbrıs meselesi, Ortadoğu’nun bir türlü istikrara kavuşmaması, Balkanları ve Hazar coğrafyasını düşünürsek Hazar’da, Karadeniz ve Akdeniz Havzası’nda bir denge tutmayı çalışılması). Hatta Güney Kafkasya’yı bir jeopolitik olarak değerlendirdiğimiz zaman hem ticaret hem Türkistan açısından Akdeniz, Adalar, Boğazlar, Marmara, Karadeniz ve Hazar Denizi gibi denizlerinde uç açılış noktası olduğunu vurguladı.

Fatih Fuat Tuncer, Paşinyan’a baktığımız zaman ise sanki bir muhtariyetten bir ulus devleti gerçek anlamda küresel sistemine entegre bir ulus devleti dönüştürme isteği olduğunu belirtti. Bu noktada Ermenistan aslında uluslararası topluma çıktığı zaman diasporanın Amerika’daki sosyal medya fenomenlerinin Karabağ hakkındaki açıklamalarını bir kenarda bırakırsak bir ulus devleti dediğimizde Birleşmiş Milletler temelindedir.

“Karabağ Zaferi Sonrası
Güney Kafkasya ve Türkiye”
Yuvarlak Masa Toplantısı